

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de Andrei Șurîghin,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Maftai (cesionar-succesor în drepturi Andrei Șurîghin) împotriva Ludmilei Novicova cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Andrei Șurîghin împotriva hotărârii din 26 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul central,

constată:

La 16 februarie 2016, Nina Maftai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmilei Novicova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 03 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, a fost succedată în drepturi reclamanta Nina Maftai, cu Andrei Șurîghin.

La 05 aprilie 2017, Andrei Șurîghin a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea datoriei de la Ludmila Novicova în sumă de 15 637 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul central cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Șurîghin, succesor în drepturi al Ninei Maftai a fost admisă parțial. A fost încasată de la Ludmila Novicova în beneficiul lui Andrei Șurîghin suma de 2 512 lei cu titlu de datorie, suma de 3 500 lei, cu titlu de penalitate și suma de 285 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 6 297 lei.

La 22 mai 2017, Ludmila Novicova, ulterior la 25 mai 2017, Andrei Șurîghin au declarat cererile de apel nemotivate împotriva hotărârii din 26 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul central.

Prin încheierea din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Ludmila Novicova și cererii de apel depuse de Andrei Șurîghin (cesionar, succesorul în drepturi al Ninei Maftai), fiindu-i comunicat lui Andrei Șurîghin și Ludmilei Novicova, despre necesitatea prezentării apelurilor motivate și dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 135,30 lei de către

Ludmila Novicova și suma de 216,60 lei de către Andrei Șurîghin, în termen de 15 zile. A fost explicat Ludmillei Novicova și lui Andrei Șurîghin că, în cazul în care nu vor fi lichidate neajunsurile menționate, în termenul stabilit, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu toate documentele anexate, vor fi restituite. A fost stabilită ședința de judecată pentru data de 10 aprilie 2018, ora 10:15.

La 04 aprilie 2018, Andrei Șurîghin a declarat recurs împotriva încheierii din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 12 martie 2018.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de către Andrei Șurîghin și menținută încheierea din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul.

Prin încheierea din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost restituit apelul declarat de către Andrei Șurîghin din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile constatate prin încheierea din 12 martie 2018 a instanței de apel.

Învocând ilegalitatea și netemeinicia încheierii din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul, la 18 septembrie 2018 Andrei Șurîghin a declarat recurs.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată, pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Recurentul a susținut că, nu-i poate fi atribuită neexecutarea încheierii din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul privind înlăturarea neajunsurilor, deoarece nu a fost informat despre faptul că cauza a parvenit la rejudecare în Curtea de Apel Cahul, iar instanța de apel nu i-a acordat un nou termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

La fel, Andrei Șurîghin a menționat că instanța de apel nu i-a asigurat dreptul de a primi actele de dispoziție emise de către instanța de fond, în limba rusă.

Recurentul consideră că, i-a fost încălcat dreptul constituțional și că prin încheierea instanței de apel din 19 iulie 2018 i-a fost îngrădit dreptul la un proces echitabil garantat.

Recurentul Andrei Șurîghin a solicitat, casarea încheierii din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul, restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la faza primirii cererii de apel. (f.d. 118-121)

În conformitate cu art. 425 Cod de procedura civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Materialele cauzei atestă că, copia încheierii din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul (f.d. 109-112) a fost expediată în adresa părților la 01 august 2018, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire a instanței de apel (f.d. 114), fiind recepționată de Andrei Șurîghin la 03 septembrie 2018 conform avizului de recepție anexat la dosar (f.d. 117).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de Andrei Șurîghin la 18 septembrie 2018 (prin intermediul oficiului poștal), se consideră depus în termenul prevăzut de lege.(118-121,126)

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care

urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 Cod de procedură civilă și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

După cum se constată la caz, la 25 mai 2017 (prin intermediul oficiului poștal), Andrei Șurîghin a declarat apel nemotivat și netimbrat împotriva hotărârii primei instanțe.(f.d. 60)

Drept urmare, prin încheierea din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Andrei Șurîghin (cesionar, succesorul în drepturi al Ninei Maftai), fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 216,60 lei, în termen de 15 zile. A fost explicat lui Andrei Șurîghin că, în cazul în care nu va fi lichidate neajunsurile menționate, în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate, va fi restituită. A fost stabilită ședința de judecată pentru data de 10 aprilie 2018, ora 10:15.(f.d. 77-79)

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de către Andrei Șurîghin și menținută încheierea din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul.(f.d. 102-106)

Prin încheierea din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost restituit apelul declarat de către Andrei Șurîghin din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile constatate prin încheierea din 12 martie 2018 a instanței de apel. (f.d. 109-112)

Analizând legalitatea încheierii recurate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că încheierea din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul, este întemeiată.

Concomitent, Colegiul reține că copia încheierii din 12 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Andrei Șurîghin (f.d. 77-79) a fost recepționată de către apelant la 20 martie 2018 ce a fost susținut de către ultimul în cererea de recurs din 06 aprilie 2018. (f.d. 88)

În conformitate cu art. 111, alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, termenul pentru înlăturarea neajunsurilor a început a curge la 21 martie 2018 și a expirat la 04 aprilie 2018.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, or, apelantul –recurentul Andrei Șurîghin deși a

recepționat la 20 martie 2018 copia încheierii de a nu da curs cererii de apel, până în prezent nu s-a conformat indicației corecte a instanței de apel, expuse în încheierea prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel, adică nu a prezentat în termenul stabilit de instanță cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, circumstanțe ce atrag consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

În acest context, Colegiul reține că, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, prin încheierea din 12 martie 2018, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a restituit cererea de apel depusă de Andrei Șurîghin.

Or, în conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În atare circumstanțe, nu poate fi considerat ca temei de casare a încheierii instanței de apel argumentul recurentului precum că după ce Curtea Supremă de Justiție a dispus prin decizia din 13 iunie 2018, respingerea recursului depus de către Andrei Șurîghin și menținerea încheierii din 12 martie 2018 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, instanța de apel urma să-i stabilească un alt termen pentru lichidarea neajunsului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins.

Or, participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea procesului, condiții ce nu se atestă la caz, deoarece depunând (prin intermediul oficiului poștal) încă la 25 mai 2017 cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul central și recepționând la 20 martie 2018 încheierea de nu da curs cererii de apel, recurentul Andrei Șurîghin a cunoscut despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, cererea cu privire la lichidarea neajunsului nu a fost anexată nici la cererea de recurs depusă de către recurentul Andrei Șurîghin.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel, având în vedere că Andrei Șurîghin nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta apelul motivat și dispoziția de plată a taxei de stat în original în instanța de apel.

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 56 alin. (2), (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În acest context, însatnța de recurs conchide că, Andrei Șurîghin s-a folosit cu rea-credință de drepturile procedurale, deoarece, urma să se asigure, că apelul motivat și dovada plății a taxei de stat va ajunge la instanța de apel în termen, cât să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea apelului motivat și dovezii plății taxei de stat în termenul și timpul stabilit.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că, încheierea din din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurentul-apelantul Andrei Șurîghin nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta apelul motivat și dovada plății taxei de stat în instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul declarat de către Andrei Șurîghin urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de către Andrei Șurîghin.

Se menține încheierea din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Maftai (cesionar-succesor în drepturi Andrei Șurîghin) împotriva Ludmilei Novicova cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean